

การสอบสวนการบาดเจ็บ อุบัติเหตุรถบัสโดยสารพระสงฆ์ อำเภอเวียงเหล็ก จังหวัดสระบุรี

อดีต สอนดา บุญรวม จิตต์สามารถ วินา อิมสะอาด

สถานการณ์

เมื่อวันที่ 2 ส.ค. 2558 เวลาประมาณ 00.33 น. ศูนย์สื่อสารและสั่งการ จังหวัดสระบุรี ได้รับแจ้งจากพลเมืองดี หมายเลข 1669 เกิดเหตุรถบัสโดยสาร รับพระ พลิกคว่ำ บริเวณหน้าค่ายเพชรรัตน ชำร่งเข้าสระบุรี ต.มตรภาพ อ.เวียงเหล็ก จ.สระบุรี มีผู้บาดเจ็บหลายราย และติดภายใน จำนวน 1 ราย

วัตถุประสงค์การสอบสวน

- อธิบายเหตุการณ์ ระบบช่วยเหลือและการส่งต่อผู้บาดเจ็บ
- ค้นหาปัจจัยเสี่ยงของการเสียชีวิตและการบาดเจ็บ
- ให้คำแนะนำในการพัฒนาระบบและป้องกันไม่ให้เกิดการสูญเสีย

การสัมภาษณ์คนขับรถมือสอง

บริษัทได้รับเหมารับพระสงฆ์เข้าร่วมกิจกรรมที่วัดธรรมกายในวันที่ 2 ส.ค. 2558 โดยรับผู้โดยสารจากจังหวัดสกลนครเป็นพระและเณร จำนวน 27 รูป คนขับรถมือหนึ่ง คนขับรถมือสอง และภรรยาคนขับ รวมเป็นผู้โดยสารทั้งสิ้น 30 ราย ออกเดินทางจากต้นทางเวลาประมาณเที่ยงวัน คนขับรถมือหนึ่งขับมาตลอดทาง โดยมีได้เปลี่ยนมือ จนถึงที่เกิดเหตุเวลาประมาณ 00:20 น. รถเกิดอาการส่ายไปส่ายมา คนขับพยายามบังคับรถไม่ให้ ตกถนน แต่รถเกิดการเสียการทรงตัว จึงทำให้พลิกคว่ำดังกล่าว ขณะเกิดเหตุมีฝนตกปรอยๆ ถนนลื่น โดยมีจำนวนผู้เสียชีวิต 1 ราย (ที่เกิดเหตุ) บาดเจ็บ 21 ราย ไม่บาดเจ็บ 8 ราย

	Human (Drive/Passenger/Controller)	Vehicle & Cohesion	Road & Environment	Social Controller/ ผู้จ้างเหมา
Pre-Event	D - ใช้ความเร็วสูงที่ไม่สัมพันธ์กับลักษณะของถนน และค่าเตือนอย่างต่อเนื่อง D - ขาดสมรรถนะในการใช้ระบบเบรกควบคุมที่ระบบห้ามล้อเมื่อลงเขาลาดชันต่อเนื่อง D - สภาพยางรถยนต์หมดสมรรถนะดอกยางน้อย ใช้มาประมาณ 2 ปี	- อายุโครงสร้างตัวรถมากกว่า 40 ปี (2516) - จุดตะเข็บนดัดแปลงปี 2548 แต่อุปกรณ์ไม่ได้มีการเปลี่ยน (ยังเป็นรุ่นเก่าเกินกว่า 9 ปี) - รถจดทะเบียน 44 ที่นั่ง แต่โดยสาร 52 ที่นั่ง - ไม่มีเข็มขัดทุกที่นั่ง - การยึดรั้งเก้าอี้โดยสาร เป็นระบบเดิมนิวตขนาดเล็ก - ปรับปรุงเป็นรถ 2 ชั้น (ปี48) แต่ระบบเบรกเดิม - ห้องเก็บของเหนือศีรษะไม่มีฝาปิด	- สภาพถนนเสี่ยงทางลงเขาเป็นโค้งตัว S	C - การไม่ทราบถึงความเสี่ยงในการเลือกใช้รถ 2 ชั้น ในการเดินทางในเส้นทางที่มีความลาดชันสูง C - ไม่มีความชำนาญในพื้นที่ C - ประมาณไม่เคารพตามกฎจราจร
Event	P - ผู้โดยสารใช้สัญชาตญาณในการยึดรั้งวัตถุ ซึ่งทำให้ลดความรุนแรงของการบาดเจ็บได้บางคน P - ไม่มีอุปกรณ์ความปลอดภัย	- โครงสร้างห้องโดยสารส่วนบนทรุดตัวทำให้เกิดความรุนแรงของการบาดเจ็บ โดยเฉพาะส่วนข้าง - สัมภาระในห้องเก็บของหล่นใส่ศีรษะผู้โดยสาร	- ฝนตกถนนลื่น	- อาจเกิดการเหนี่ยวล่า เนื่องจากขับมาเป็นเวลามากกว่า 12 ชม.
Post-Event	- EMS ควบคุมกู้ภัยนอกเขตไม่ได้ - ควบคุมฝูงชนที่เข้ามายุ่งเกี่ยวไม่ได้ - ระบบส่งต่อไม่มีปัญหา	- จากแรงชนทำให้ห้องโดยสารทรุดตัว ทำให้ต้องตัดถ่างและขนถ่ายผู้บาดเจ็บลำบาก - ล้อหลังข้างซ้ายกระแทกขอบปูน ทำให้หลุดออกจากตัวรถ	- ถนนแคบ ทางชัน - ปริมาณการจราจรมาก รถพยาบาลเข้าไม่ได้	- ไฟส่องสว่าง - การควบคุมทีมกู้ภัยที่เข้ามาช่วยเหลือยากลำบาก ไม่มี commander ที่สั่งการแต่เพียงผู้เดียว ทำให้เกิดความโกลาหลต้องระงับเรื่องทรัพย์สิน

ข้อเสนอแนะการจัดการปัญหาในพื้นที่

มาตรการด้านรถ

- รถ 2 ชั้น ควรถูกห้ามวิ่งบนถนนที่เสี่ยง สูง ลาด ชัน จัดให้มีรถขนถ่าย
- ผู้เช่าเหมาลำเพื่อกิจกรรมใดก็ตาม ต้องมีความรู้เรื่องรถของใคร มีระบบการดูแลซ่อมบำรุง หรือไม่ การประกันเป็นอย่างไร
- รถ เก่า ใหม่ อุปกรณ์ความปลอดภัยในรถ..เข็มขัดนิรภัยทุกที่นั่ง และบังคับให้ผู้โดยสารสวมด้วย
- ผู้ควบคุมเส้นทางต้องศึกษาเส้นทางร่วมกับผู้ขับขี่
- ตรวจสอบประวัติผู้ขับขี่ที่ต้องเดินทางบนถนน สายพิเศษ มีความเสี่ยง ต้องคืนขึ้นและระมัดระวัง ต้องพักผ่อนให้พอ จดการดื่มสุราทุกชนิด ควบคุมการใช้สารเสพติด

ข้อเสนอแนะการจัดการในระดับประเทศ

- มาตรฐานความปลอดภัยในห้องโดยสาร การยึดรั้งเก้าอี้โดยสารระบบเก่าควรถูกยกเลิกทั้งระบบ
- เข็มขัดนิรภัยที่นั่งโดยสาร ต้องมีทุกที่นั่งบนรถทุกประเภท และควบคุมให้รถเก่าต้องติดตั้งให้ครบ
- ระบบการยื่นจุดตะเข็บเพื่อปรับปรุงสภาพรถจาก 1 ชั้นเป็น 2 ชั้น แต่ระบบห้ามล้อและเบรกใช้ระบบเดิมต้องปรับมาตรฐาน
- การใช้มาตรการรุนแรง ห้ามรถต่อเติม..ดัดแปลง..มาใช้เป็นรถสาธารณะ
- การให้ความรู้แก่ผู้ใช้รถใช้ถนนเรื่องการใช้ประโยชน์ในทางหยุดฉุกเฉิน

ผังแสดงที่นั่งบนรถบัสพระสงฆ์ เชื่อมโยงการบาดเจ็บ

- เสียชีวิต
- บาดเจ็บรุนแรง
- บาดเจ็บเล็กน้อย
- Head injury (HI)
- Abdominal injury (AI)
- Chest injury (CI)
- Multiple injury (MI)
- Fracture

หมายเหตุ : พังที่นั่งยังไม่สมบูรณ์